

Vervolgonderzoek roofvogels en vleermuizen Aart van der Leeuwlaan 12-14 te Delft

juli 2021

Eco-Niche

wrvanesch@eco-niche.nl
www.eco-niche.nl

Inhoudsopgave

1: Inleiding	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Doelstelling	3
1.3 Leeswijzer	3
2: Project en planlocatie.....	4
2.1 Project	4
2.2 Planlocatie.....	4
3: Methode	5
3.2 Roofvogels (boomvalk, buizerd, sperwer)	5
3.4 Vleermuizen	5
4: Resultaten	7
4.1 Roofvogels (boomvalk, buizerd, sperwer)	7
4.2 Vleermuizen	7
4.3 Overige beschermde soorten	10
5: Conclusie.....	11
5.1 Effecten op beschermde soorten	11
5.2 Vervolgstappen	11
Bronnen	13
Bijlage 1: Functies voor beschermde soorten	14
Bijlage 2: Uitleg Wet natuurbescherming	15

1: Inleiding

1.1 Aanleiding

In verband met de sloop van de scholen aan de Aart van der Leeuwlaan 12-14 te Delft is een ecologische quickscan uitgevoerd in het kader van de natuurwetgeving (Eco-Niche, juni 2020).

Uit de quickscan bleek dat de aanwezigheid van roofvogels en vleermuizen en negatieve effecten op deze soortgroepen op voorhand niet kon worden uitgesloten:

- Van vogels met jaarrond beschermde nesten (boomvalk, buizerd, sperwer) zijn (mogelijke) nesten in de bomen niet uit te sluiten. Bij het kappen van bomen kunnen nesten verloren gaan of verstoord worden door bouwwerkzaamheden.
- Van gebouwbewonende vleermuizen zijn van grote en kleine soorten inclusief laatvlieger en tweekleurige vleermuis (mogelijke) kraam-, zomer-, paar- en winterverblijfplaatsen in beide schoolgebouwen niet uit te sluiten. Bij het slopen van gebouwen kunnen verblijfplaatsen verloren gaan of verstoord worden.
- Van boombewonende vleermuizen zijn van grote en kleine soorten (mogelijke) kraam-, zomer-, paar- en winterverblijfplaatsen in boomholtes (zuidelijke groenzone) niet uit te sluiten. Bij het kappen van bomen kunnen verblijfplaatsen verloren gaan of verstoord worden door bouwwerkzaamheden.

Deze soortgroepen zijn wettelijk beschermd en de *functionaliteit* van de planlocatie mag daarom niet afnemen.

Daarom is Eco-Niche, in opdracht van Gemeente Delft gevraagd een vervolgonderzoek naar bovengenoemde uit te voeren. Voorliggende rapportage vormt het resultaat van dit vervolgonderzoek.

1.2 Doelstelling

De doelstellingen van het vervolgonderzoek zijn:

- Het vaststellen van de aan- of afwezigheid van roofvogels en vleermuizen;
- Bij aanwezigheid: het vaststellen van de functionaliteit van de planlocatie voor de aangetroffen soorten;
- Het bepalen van de vervolgstappen.

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft een omschrijving van het project en de planlocatie en hoofdstuk 3 gaat in op de toegepaste onderzoeksmethode(s). De resultaten van de onderzoeken komen aan bod in hoofdstuk 4, waarna in het laatste hoofdstuk de effecten van het project worden beoordeeld. Op basis van de conclusie van de onderzoeken, worden in hetzelfde hoofdstuk de te nemen vervolgstappen gepresenteerd.

2: Project en planlocatie

Dit hoofdstuk definieert alleen de ecologisch relevante uitgangspunten van het project.

2.1 Project

De huidige schoolgebouwen worden gesloopt om op de planlocatie een nieuwe school te realiseren. Ten tijde van het nader onderzoek in 2021 wordt de school verhuurd voor tijdelijke bewoning.

We gaan hierbij uit van een worst case-scenario: namelijk dat de planlocatie kaal wordt opgeleverd; de bebouwing wordt gesloopt en begroeiing wordt gerooid.

De nieuwe inrichting is nog niet bekend. Het toekomstig gebruik is vergelijkbaar met het huidige gebruik, aangezien op de planlocatie weer een school gerealiseerd wordt.

2.2 Planlocatie

De planlocatie ligt aan de Aart van der Leeuwlaan 12-14 te Delft. De bebouwing en verharding bestaat uit twee schoolgebouwen, een kas, een los bijgebouw en een betegeld schoolplein. Het onverharde terrein bestaat uit een groenstrook aan de achter- en voorzijde van de Aart van der Leeuwlaan en uit voorbeeldtuintjes op het schoolplein. Daarnaast valt de groenstrook aan de zuidzijde van de planlocatie, buiten het hek en langs het Gerrit Achterbergpad ook binnen de begrenzing van de planlocatie. Voor een gedetailleerde beschrijving wordt verwezen naar de ecologische quickscan (Eco-Niche, juni 2020).

Figuur 1: Planlocatie zwarte omkadering (bron: gemeente Delft).

3: Methode

Eco-Niche houdt, als lid van Netwerk Groene Bureaus, de inventarisatiemethodes en protocollen aan, die algemeen aanvaard danwel vereist worden door het bevoegd gezag. Deze methodes leiden doorgaans tot een goed beeld van de te onderzoeken soort(groep)en op de planlocatie en zijn onderdeel van de kwaliteitsborging van onze fauna-onderzoeken. Indien we hier van afwijken is het om ecologische redenen en zullen we dit nader onderbouwen. Hieronder wordt per soort of soortgroep de onderzoeksmethode weergegeven.

3.2 Roofvogels (boomvalk, buizerd, sperwer)

Het onderzoek naar vogels met jaarrond beschermde nesten (buizerd, boomvalk en sperwer) wordt uitgevoerd aan de hand van de broedperiode van de te verwachten soorten (zie tabel 2). Een kennisdocument of protocol is er alleen voor buizerd beschikbaar. Gekozen is voor onderzoek in de periode april t/m juni; de optimale periode voor de combinatie van boomvalk, buizerd en sperwer. Aangenomen kan worden dat er geen nesten en/of functioneel leefgebieden van deze vogels aanwezig zijn als er tijdens gerichte veldbezoeken in de periode maart tot en met juni geen nestelende vogels van deze soorten zijn waargenomen. De inventarisatie vindt plaats bij goede omstandigheden met een tussenperiode van minimaal 10 dagen en wordt overdag na zonsopkomst uitgevoerd.

Tabel 1: broedperiode van de te verwachten soorten

<i>Soort</i>	<i>Datumgrenzen BMP*</i>	<i>Broedperiode**</i>
Buizerd	1 feb – 15 juli	maart - juli
Boomvalk	1 mei - 15 sep	mei - juni
Sperwer	1 mrt (10 apr) - 15 jul	eind april - juni

* bron Sovon 2004

** bron www.vogelbescherming.nl

Op basis van bovengenoemde in relatie tot het formaat van het plangebied is de volgende inspanning vastgesteld:

- 3 bezoeken door 1 onderzoeker.

3.4 Vleermuizen

Het onderzoek is uitgevoerd conform het 'Vleermuisprotocol 2021' (Netwerk Groene Bureaus, 2021). Het protocol stelt onder meer eisen aan het weer, materiaal, het tijdstip, de geschikte onderzoeksperiode, het aantal bezoeken en de benodigde inspanning (aantal onderzoekers). Deze eisen zijn gekoppeld aan de functies die een planlocatie voor vleermuizen kan hebben (zie **bijlage 1**). In de quickscan is vastgesteld welke functies onderzocht dienen te worden en op basis daarvan en het formaat van de planlocatie is de volgende inspanning bepaald:

Tabel 2: benodigde bezoeken en inspanning volgens offerte

<i>Bezoek:</i>	<i>Onderzoeksperiode:</i>	<i>Gericht op:</i>	<i>Aantal onderzoekers</i>
Zomeravond	15 mei - 15 juli	Zomer-/kraamverblijf alle soorten	2
Zomeravond LV	15 mei - 15 juli	Zomer-/kraamverblijf laatvlieger	1
Zomerochtend	15 mei - 15 juli	Zomer-/kraamverblijf alle soorten	2

Vervolg tabel 2

<i>Bezoek:</i>	<i>Onderzoekperiode:</i>	<i>Gericht op:</i>	<i>Aantal onderzoekers</i>
Massawinterverblijf 1	1 aug - 10 sept	gewone dwergvleermuis	n.v.t.
Massawinterverblijf 2	1 aug - 10 sept	gewone dwergvleermuis	n.v.t.
Najaar 1	15 aug - 1 okt	Paarverblijf alle soorten	1
Najaar 2	15 aug-1 okt	Paarverblijf alle soorten	1
Najaar 3 TV	1 okt - 1 dec	Paarverblijf tweekleurige vleermuis	n.v.t.
Najaar 4 TV	1 okt - 1 dec	Paarverblijf tweekleurige vleermuis	n.v.t.

De bezoeken worden uitgevoerd door meerdere onderzoekers, zodat minimaal 75% van het gebied kan worden overzien. Tussen twee avondbezoeken en tussen één avond- en één ochtendbezoek zit minimaal 20 dagen. Het onderzoek naar vleermuizen vindt plaats met behulp van een batdetector van het type Petterson D240x. Tijdens de veldbezoeken is op het planlocatie gekeken naar in- en uitvliegende vleermuizen, territorium- en zwermgedrag, sporen (uitwerpselen) en de aanwezigheid van foeragerende vleermuizen en vleermuizen op route.

Veldinterpretaties

Gewone dwergvleermuizen baltsen al vliegend in hun territorium. Ergens binnen dit territorium ligt de paarverblijfplaats, maar deze is echter niet altijd te lokaliseren. Indien binnen dit territorium tijdens de zomer al een zomerverblijfplaats is vastgesteld dan wordt het paarverblijfplaats aan deze verblijfplaats toegekend. Een paarverblijfplaats wordt ook als winterverblijfplaats voor een kleine groep of solitair overwinterde vleermuizen beschouwd op basis van het voorzorgsbeginsel. Kleine winterverblijfplaatsen in gebouwen zijn namelijk niet tot nauwelijks te onderzoeken en tijdens milde winters voldoen hiervoor ook de kleinere, weinig beschutte verblijfplaatsen, zoals achter dakranden.

4: Resultaten

In dit rapport worden alleen waarnemingen genoemd die bepalend zijn voor de te onderzoeken functies, zoals beschreven in hoofdstuk 3. Functies van beschermde soorten die tijdens het onderzoek 'toevallig' buiten de planlocatie zijn waargenomen worden ook vermeld. Dit geldt ook voor toevallige waarnemingen van andere dan de onderzochte beschermde soorten, zoals nestlocaties van algemene broedvogelsoorten, mits deze relevant zijn voor de effectbeoordeling.

4.1 Roofvogels (boomvalk, buizerd, sperwer)

Bezoeken

Tabel 3 geeft de bezoekdata, start- en eindtijden en de weeromstandigheden op deze data weer. De bezoeken zijn onder gunstige weersomstandigheden uitgevoerd.

Tabel 3: bezoekdata en weersomstandigheden roofvogels

<i>Bezoek:</i>	<i>Datum:</i>	<i>Tijd:</i>	<i>Temperatuur</i>	<i>Windkracht</i>	<i>Bewolking</i>
Bezoek 1	22 april 2021	11:00 – 12:00	17°C	1 Bft	20% (zonnig)
Bezoek 2	20 mei 2021	14:00 – 15:00	15°C	2 Bft	100% (droog)
Bezoek 3	10 juni 2021	15:00 – 16:00	26°C	1 Bft	0% (zon)

Totaal aanwezige roofvogels per bezoek, ongeacht de functie

Tabel 4 geeft per bezoek het aantal aanwezige roofvogels (boomvalk, buizerd, sperwer) op de planlocatie en in de directe omgeving.

Tabel 4: aantal aanwezige roofvogels per bezoek op de planlocatie en in directe omgeving

<i>bezoek:</i>	<i>Aantal roofvogels binnen de planlocatie</i>	<i>Aantal roofvogels planlocatie incl. omgeving</i>
Bezoek 1	0	1 buizerd (verte)
Bezoek 2	0	0
Bezoek 2	0	0

Nestlocaties en functioneel leefgebied

Op de planlocatie zijn geen nesten van roofvogels (sperwer, buizerd of boomvalk) aanwezig en ook geen functioneel leefgebied. Alleen tijdens het eerste bezoek is in de verte een buizerd gehoord. In het plangebied zijn geen roofvogels met jaarrond beschermde nesten waargenomen. De aanwezige nesten worden gebruikt door algemene broedvogelsoorten (zie paragraaf 4.3). Het nest in de boom aan de voorzijde van de Aart van der Leeuwlaan 12 was niet meer aanwezig in het voorjaar van 2021.

4.2 Vleermuizen

Bezoeken

Tabel 5 geeft de bezoekdata, start- en eindtijden en de weeromstandigheden op deze data weer. De bezoeken zijn onder gunstige weersomstandigheden uitgevoerd conform het vleermuisprotocol.

Tabel 5: bezoekdata en weersomstandigheden vleermuizen

<i>Bezoeknaam:</i>	<i>Datum:</i>	<i>Tijd:</i>	<i>Temperatuur</i>	<i>Wind</i>	<i>Bewolking</i>
Zomeravond	17-05-2021	21:20 – 23:40 uur	10°C	1 Bft	80%
Zomerochtend	15-06-2021	03:20 – 05:22 uur	17°C	1 Bft	50% (sluier)
Zomeravond LV	29-06-2021	22:00 – 00:00 uur	15°C	2 Bft	95%
Najaar 1	07-09-2020	23:15 – 01:15 uur	12°C	3 Bft	50%
Najaar 2	29-09-2020	22:50 – 01:00 uur	15°C	2 Bft	20%

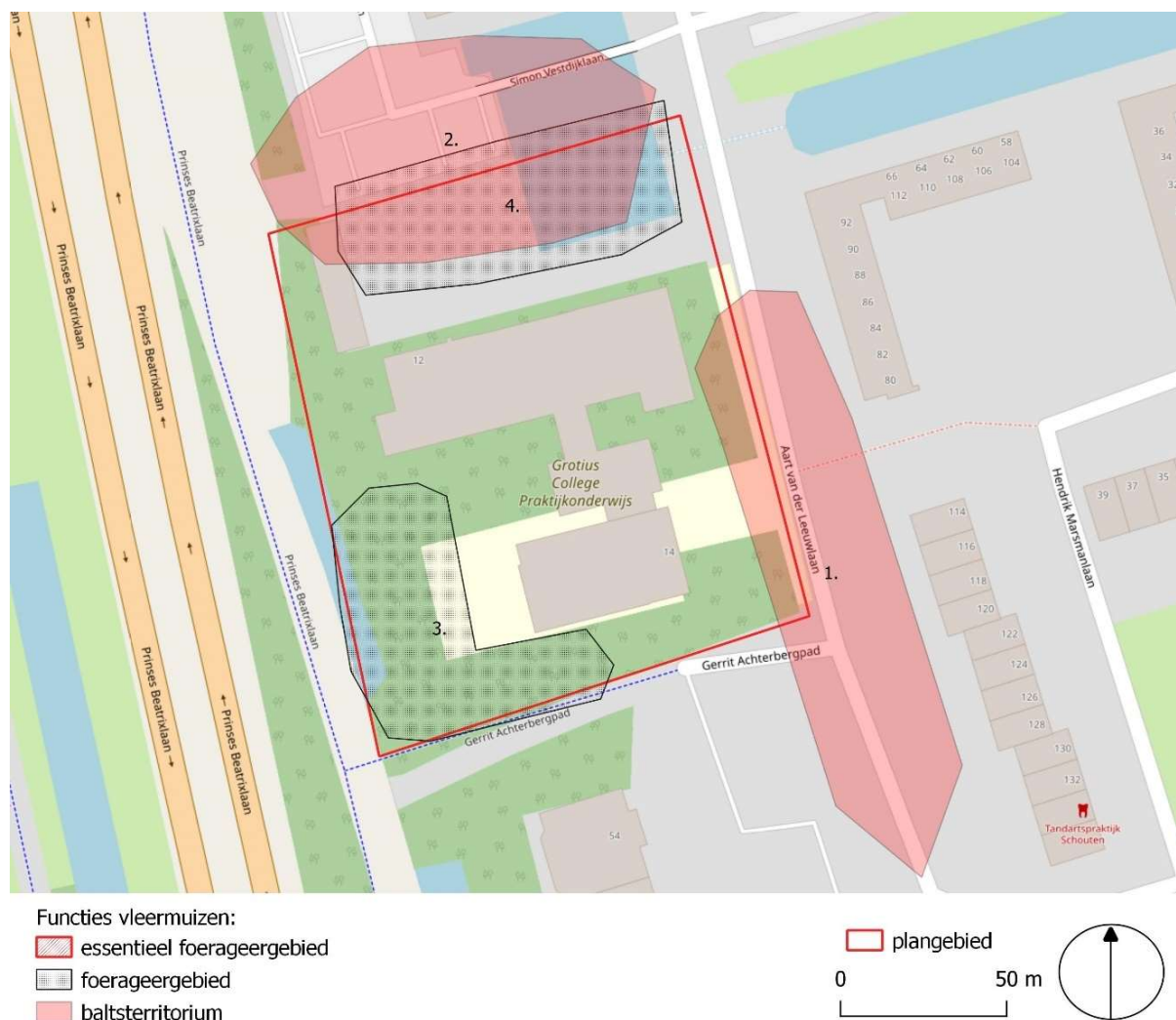
Totaal aanwezige vleermuizen per bezoek, ongeacht de functie

Tabel 6 geeft per bezoek en per soort het aantal aanwezige vleermuizen op de planlocatie en in de directe omgeving. Dit betreft een schatting op basis van de activiteit gedurende het gehele bezoek, ongeacht het gedrag. Tijdens de bezoeken zijn geen laatvliegers waargenomen.

Tabel 6: aantal aanwezige vleermuizen per bezoek op de planlocatie en in directe omgeving

Bezoek:	Gewone dwergvleermuis	Overige soorten
Zomeravond	3-7	0
Zomerochtend	10-15	0
Zomeravond LV	4	0
Najaar 1	1-2	0
Najaar 2	1-2	0

In de onderstaande figuur worden de aangetroffen functies weergegeven met symbolen en nummers en deze worden met dezelfde nummers in tabellen nader toegelicht.

Figuur 2: functies van vleermuizen (bron kaartondergrond: OpenStreetMaps)

Tabel 7: omschrijving functies **binnen en buiten** de planlocatie

Nr.	Soort	Aantal	Locatie (adres en positie)
<i>baltsterritorium</i>			
1.	Gewone dwergvleermuis	1	Aart van der Leeuwlaan, in de straat
2.	Gewone dwergvleermuis	1	Aart van der Leeuwlaan, boven parkeerplaats, water en schoolplein
<i>foerageergebied</i>			
3.	Gewone dwergvleermuis	2-10	Gerrit Achterbergpad en Beatrixlaan, groenstook langs water en fietspad
4.	Gewone dwergvleermuis	2	Aart van der Leeuwlaan, water en schoolplein

Verblijfplaatsen

De planlocatie heeft geen verblijfplaatsen van vleermuizen. Tijdens de najaarsbezoeken zijn aan de randen van de planlocatie twee baltsende gewone dwergvleermuizen waargenomen (zie de nummers 1 en 2 op de kaart). De paarverblijfplaatsen liggen buiten de planlocatie. De resultaten van de zomerbezoeken bevestigen deze conclusie. Tijdens de bezoeken zijn geen boombewonende soorten waargenomen en rond bomen met openingen is geen activiteit waargenomen die duidt op aanwezigheid van verblijfplaatsen (geen zwermactiviteit, geen in-/uitvliegers).

Functionele leefomgeving: foerageergebieden en vliegroutes

De planlocatie heeft geen functie als essentieel foerageergebied, omdat er diverse alternatieven zijn. De waargenomen vleermuizen foerageren verspreid over de planlocatie en in de directe omgeving daarvan, zowel op het schoolplein als in de groenstroken langs het water en het fietspad en langs de bomen in de straat. Tijdens het ochtendbezoek is er kort voor 5:00 uur plotseling een drukte van ongeveer 10 foeragerende gewone dwergvleermuizen (zie nummer 3 op de kaart). De gewone dwergvleermuizen foerageren hoog rond de boomkronen in de groenstrook. Na ongeveer 15 minuten vliegen de vleermuizen weg van de planlocatie en we hebben niet kunnen achterhalen waar ze naartoe vlogen. Ze verblijven in ieder geval niet in het schoolgebouw. Bij de school is geen activiteit van zwermende, in- of uitvliegende vleermuizen waargenomen. Gezien de korte duur van de foerageeractiviteit, betreft het ook geen essentieel foerageergebied. Tijdens de rest van het bezoek en de overige bezoeken is de foerageeractiviteit een stuk lager en meer verspreid over de planlocatie en de directe omgeving.

De planlocatie heeft geen functie als essentiële vliegroute. Op de planlocatie en de directe omgeving zijn geen vliegroutes of migratieroutes vastgesteld. De vliegrichting van de aanwezige vleermuizen is niet eenduidig.

4.3 Overige beschermde soorten

Toevallige waarnemingen van overige beschermde soorten worden vermeld, mits ze relevant zijn voor de effectbeoordeling. Naast de te onderzoeken soorten zijn nestlocaties van algemene broedvogelsoorten waargenomen, namelijk ekster en zwarte kraai:

Figuur 3: nesten van algemene broedvogels (bron kaartondergrond: OpenStreetMaps)

Tabel 8: omschrijving nestplaatsen **binnen en buiten** de planlocatie

Nr.	Soort	Aantal nesten	Locatie (adres en positie)
1.	Zwarte kraai	1	2 ^e boom achter noodgebouw, nest op zijtak (broedende zwarte kraai en zwarte kraai verjaagt zilvermeeuw vanaf nestlocatie)
2.	Ekster	1	Meidoorn op schoolplein achterzijde, nest op tak (ekster vloog erin)
3.	Zwarte kraai	1	Hoge populier in groenstrook Gerrit Achterbergpad, ter hoogte van de hoek van het schoolgebouw, nest hoog bovenin de kroon (zwarte kraai zit bij nest)
4.	Ekster	1	Aart van der Leeuwlaan, plataan aan het water, nest in kroon (ekster vloog erin)

Tijdens het nader onderzoek zijn verder de volgende algemene broedvogelsoorten in en rond de planlocatie waargenomen: aalscholver, blauwe reiger, boomkruiper, halsbandparkiet, heggemus, houtduif, kauw, koolmees, kuifeend, meerkoet, merel, nijlgans, pimpelmees, roodborst, tjif tjaf, Turkse tortel, waterhoen en zilvermeeuw.

5: Conclusie

Van augustus 2020 t/m juli 2021 heeft Eco-Niche, in opdracht van Gemeente Delft, voor het project Aart van der Leeuwlaan 12-14 te Delft het vervolgonderzoek naar roofvogels en vleermuizen uitgevoerd. De aan- of afwezigheid van de onderzochte beschermde soorten en de functies van de planlocatie dienden te worden vastgesteld. Hieronder de conclusie inclusief de te nemen vervolgstappen.

5.1 Effecten op beschermde soorten

De effecten van het project worden, op basis van de resultaten uit hoofdstuk 4 en de uitgangspunten uit hoofdstuk 2, getoetst aan de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming (zie bijlage 2). In tabel 20 is samengevat van welke waargenomen beschermde soorten de planlocatie beschermde functies heeft en of het project hier negatieve effecten op heeft.

Tabel 11: totaal beschermde soorten, functies en effecten

Soort(groep)	Beschermde functie	Aantal	Negatieve effecten
Algemeen voorkomende broedvogelsoorten: o.a. ekster, en zwarte kraai	nesten	3	Ja, tenzij

Negatieve effecten op algemeen voorkomende broedvogelsoorten (waaronder ekster, en zwarte kraai) zijn niet uit te sluiten, omdat nesten in bomen en struiken verloren kunnen gaan indien de werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd (Art 3.1).

Negatieve effecten op roofvogels (buijzerd, boomvalk en sperwer) zijn uit te sluiten, omdat er geen roofvogels op de planlocatie zijn waargenomen.

Negatieve effecten op vleermuizen zijn uit te sluiten, omdat er geen essentiële functies van vleermuizen op de planlocatie aanwezig zijn.

5.2 Vervolgstappen

Om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen, is de volgende vervolgstap aan de orde. Daarnaast blijft de Zorgplicht altijd van toepassing.

- behoud nesten van algemene broedvogelsoorten tijdens het broedseizoen, in de periode dat ze gebruikt worden,
- Of verwijder oude nesten buiten het broedseizoen, in overleg met de ecooloog.

Zorgplicht

De zorgplicht (Art 1.11) geldt voor alle soortgroepen, dus ook als ze niet beschermd zijn (zie **bijlage 2**). Dit houdt in dat bij het uitvoeren van werkzaamheden altijd rekening moet worden gehouden met aanwezige planten en dieren. Dit kan door dieren de gelegenheid te geven om uit te wijken en ze niet opzettelijk te doden:

- overleg bij het aantreffen van gewervelde dieren met de ecooloog hoe er omheen gewerkt kan worden of hoe ze verplaatst kunnen worden tot op een veilige afstand van de werkzaamheden.

Rapportage: Carolien van der Graaf (MSc.)

Borging: Willem van Esch (Msc.)

Eco-Niche heeft het onderzoek zo secuur en compleet als mogelijk uitgevoerd. Er kunnen echter geen rechten aan dit onderzoek worden ontleend. Natuur is dynamisch en daarmee niet altijd even voorspelbaar. We adviseren dan ook om indien er tijdens de werkzaamheden – ondanks alles – toch nog andere beschermde soorten op de planlocaties worden aangetroffen, hiervoor contact met ons op te nemen om adequate maatregelen te treffen.

© Eco-Niche 2021

*Eco-Niche is lid van het Netwerk Groene Bureaus
en houdt zich daarmee aan de bijbehorende kwaliteitseisen,
richtlijnen en protocollen van dit netwerk*

Bronnen

Onderzoeksmethodes

1. Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2021) Vleermuisprotocol 2021, januari 2021. www.netwerkgroenebureaus.nl en www.zoogdiervereniging.nl.
2. BIJ12 (2017). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, versie 1.0, juli 2017.
3. BIJ12 (2017). Kennisdocument Ruige dwergvleermuis, versie 1.0, juli 2017.
4. BIJ12 (2017). Kennisdocument Buizerd, versie 1.0, juli 2017.

Wetgeving

5. Wet natuurbescherming: www.rijksoverheid.nl
6. Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming), Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, jaargang 2016, nr34.
7. Regeling van de Staatssecretaris van Economische Zaken van 16 oktober 2016, nr. WJZ / 16153443, houdende regels ter uitvoering van de Wet natuurbescherming en het Besluit natuurbescherming (Regeling natuurbescherming), Staatscourant nr 55791, 28 oktober 2016.
8. Ministerie van Economische Zaken (december 2016). Brochure Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, versie 1.3.

Locaal

9. Eco-Niche (juni 2020). Ecologische Quickscan Aart van der Leeuwlaan 12-14.

Bijlage 1: Functies voor beschermde soorten

Functies voor roofvogels (sperwer en boomvalk)

Alle nestlocaties zijn wettelijk beschermd:

Nestlocatie: nest waar eieren gelegd worden en de jongen opgroeien.

Het functioneel leefgebied is wettelijk beschermd indien aantasting het functioneren van een nestlocatie aantast. Ontbreekt één van de volgende onderdelen of liggen ze te ver van elkaar verwijderd, dan is de habitat niet geschikt voor de sperwer of boomvalk:

Functioneel leefgebied: voedsel (voor volwassen en jongen), plukplaats en schuilplaatsen voor pas uitgevlogen juvenielen (takkelingen).

Functies voor vleermuizen

De onderstaande definities zijn overgenomen uit het vleermuisprotocol (NGB, 2017).

Alle typen verblijfplaatsen zijn beschermd:

Zomerverblijfplaats: een verblijfplaats die gebruikt wordt door vleermuizen die niet in winterslaap zijn, waarvan niet aangetoond is dat het een kraamverblijfplaats dan wel een paarverblijfplaats is.

Kraamverblijfplaats: een verblijfplaats van een kraamgroep met vrouwtjes met jongen.

Paarverblijfplaats: een verblijfplaats of de omgeving daarvan, waar ten minste een baltsend mannetje of meerdere vleermuizen overdag verblijven en paren of komen zwermen. Welk gedrag is waar te nemen, is afhankelijk van de soort. Te herkennen aan zwermgedrag en/of baltsroepen. (Zwermen bij het invliegen komt bij meer verblijfsfuncties voor.)

Winterverblijfplaats: een verblijfplaats waar in de winter een of meerdere vleermuizen in winterslaap (hybernation) gaan. Het betreft bij soorten die jaarrond in hun leefgebied blijven nogal eens een voormalige paarplaats of een andere verblijfplaats. Er zijn bij soorten als gewone dwergvleermuis massawinterverblijfplaatsen en winterverblijfplaatsen voor kleinere groepen te onderscheiden.

Het functioneel leefgebied is wettelijk beschermd indien aantasting van de onderstaande elementen het functioneren van een verblijfplaats aantast:

Vliegroute: een vaste route van een vleermuis of een groep van vleermuizen vanaf een verblijfplaats naar een foerageergebied of tussen verblijfplaatsen visa versa.

Migratieroute: een vaste route van zomerleefgebied naar winterverblijfplaats of winterleefgebied en visa versa.

Foerageergebied: een gebied waar een vleermuis of een groep van vleermuizen foerageert.

Bijlage 2: Uitleg Wet natuurbescherming

De effecten van het project zijn getoetst aan de natuurwetgeving en daarmee aan hoofdstuk 2 en 3 uit de Wet natuurbescherming. Hieronder wordt de Wet natuurbescherming uitgelegd. De uitleg is gebaseerd op de brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie Economische Zaken.

Doel van de wet

De Wet natuurbescherming is gericht op het beschermen, ontwikkelen en gebruiken van de natuur en waardevolle landschappen vanwege de intrinsieke waarde, de biologische diversiteit en de cultuurhistorische en maatschappelijke functies. De wet regelt in hoofdstuk 2 en 3 de bescherming en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van natuurgebieden en de in het wild levende planten- en diersoorten.

Verboden

De Wet natuurbescherming bevat een aantal verbodsbepalingen om ervoor te zorgen dat in het wild levende soorten en natuurgebieden zoveel mogelijk met rust worden gelaten. Het uitgangspunt van de wet is 'nee, tenzij'. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten en gebieden in principe verboden zijn:

Verbodsbepalingen binnen de gebiedsbescherming:

Het is verboden een plan / project te realiseren of andere handelingen te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor een Natura 2000-gebied, de kwaliteit van het natuurlijk habitat of het habitat van soorten in dat gebied kan verslechteren of een significant verstorend effect kan hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen.

Verbodsbepalingen binnen de soortenbescherming per beschermingsregime:

De wet kent voor beschermde soorten drie verschillende beschermingsregimes: paragraaf 3.1 voor soorten uit de Vogelrichtlijn, paragraaf 3.2 voor soorten uit de Habitatrichtlijn en paragraaf 3.3 voor de overige nationaal beschermde soorten. Daarnaast geldt voor alle inheemse planten en dieren een zorgplicht.

Vogelrichtlijn §3.1	Habitatrichtlijn §3.2	Nationaal beschermd §3.3
<i>Art 3.1 lid 1</i> Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	<i>Art 3.5 lid 1</i> Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	<i>Art 3.10 lid 1a</i> Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
<i>Art 3.1 lid 2</i> Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	<i>Art 3.5 lid 4</i> Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	<i>Art 3.10 lid 1b</i> Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
<i>Art 3.1 lid 3</i> Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	<i>Art 3.5 lid 3</i> Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing

Vogelrichtlijn §3.1	Habitatrichtlijn §3.2	Nationaal beschermd §3.3
<i>Art 3.1 lid 4 en lid 5</i> Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	<i>Art 3.5 lid 2</i> Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	<i>Art 3.5 lid 5</i> Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	<i>Art 3.10 lid 1c</i> Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Zorgplicht

De zorgplicht (artikel 1.11) heeft betrekking op de intrinsieke waarde van natuur. Dit houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht neemt voor natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. De zorg houdt in dat een ieder die redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn of haar handelen of het nalaten daarvan nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt, dergelijke handelingen achterwege laat of maatregelen treft om de gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Ontheffing en vergunning

De initiatiefnemer blijft altijd verantwoordelijk voor (de gevolgen van) zijn/haar plan/project, maar van het verbod op schadelijke activiteiten ('nee') kan onder voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken. De bevoegdheid hiervoor ligt bij de provincie of het ministerie van Economische Zaken. Een vergunning-/ontheffingaanvraag kan ook, via de gemeente, aanhaken bij de procedure van de omgevingsvergunning (Omgevingswet). Hierbij legt de gemeente de aanvraag voor aan de provincie. De provincie geeft vervolgens op grond van de inhoudelijke toetsing al dan niet een Verklaring van geen bedenkingen (Vvgb) af.

Ontheffing soortenbescherming:

Van de verboden voor beschermde soorten kan met een ontheffing, vrijstelling, gedragscode of provinciale verordening worden afgeweken, mits aan 3 criteria wordt voldaan:

1. een andere bevredigende oplossing voor de activiteit is niet mogelijk.
2. de ingreep doet geen afbreuk aan de staat van instandhouding van de soort.
3. het project / plan heeft een in de wet genoemd algemeen belang.

Voor de overige nationaal beschermde soorten (§3.3) zijn in de wet meer wettelijke belangen opgenomen dan voor de soorten uit Vogel- en Habitatrichtlijn (§3.1 en §3.2), waaronder het algemene belang van 'ruimtelijke ontwikkelingen'.

Vergunning gebiedsbescherming:

Van de verboden in beschermde natuurgebieden kan met een vergunning of provinciale verordening worden afgeweken, mits uit een '*passende beoordeling*' blijkt dat het plan / project de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten, of als aan de ADC-criteria wordt voldaan:

- A: er zijn geen alternatieve oplossingen;
- D: het plan/project is nodig om dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en
- C: de nodige compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft.